

Huvudman

Dals-Eds kommun
kommun@dalsed.se

Beslut

Datum 2025-04-11

Dnr SI 2024:5841

Sida 1 (14)

Ärendet

Tillsyn av anpassad grundskola vid Hagaskolan i Dals-Eds kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Dals-Eds kommun att senast den **18 augusti 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande garanterad undervisningstid samt undervisning i simning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Dals-Eds kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Dals-Eds kommun ska vidta följande åtgärder

Garanterad undervisningstid

1. Se till att huvudmannens beslut om fördelning av undervisningstiden omfattar minst det antal undervisningstimmar i respektive ämne och stadium som anges i timplanen för anpassad grundskolan i bilaga 2 till skolförordningen (11 kap. 7 § skollagen, 10 kap. 2–3 §§ skolförordningen [2011:185], bilaga 2 till skolförordningen timplan för anpassad grundskola).
2. Se till att alla elever får minst den garanterade undervisningstiden i Hem- och konsumentkunskap, SO, NO, teknik och slöjd, fördelat utifrån den stadiindelade timplanen, om inte avvikelser är beslutade genom anpassad studiegång, anpassad timplan eller prioriterad timplan. Av redovisningen ska framgå hur mycket undervisningstid som eleverna fått under läsåret 2024/25. I redovisningen ska även framgå hur de elever som går kvar på skolenheten nästa läsår, nuvarande årskurs 5 och 8, ska ges minst den garanterade undervisningstiden för respektive stadium (3 kap. 12 § skollagen, 11 kap. 6–7 §§ skollagen, 10 kap. 2 och 3 §§ skolförordningen samt bilaga 2 till skolförordningen timplan för anpassad grundskola).

Undervisning i idrott och hälsa

3. Se till att undervisningen i idrott och hälsa för årskurs 7-9 omfattar det centrala innehållet "simning i mag- och ryggläge". Huvudmannen ska inkomma beskrivning av hur och i vilken omfattning eleverna i anpassad grundskola getts simundervisning under vårterminen 2025, samt hur läraren har gått tillväga för att bedöma om eleverna har nått de betygskriterier som minst ska uppnås i ämnet idrott och hälsa. Huvudmannen ska även inkomma med en redogörelse över hur kvarvarande elever kommer att få undervisning i det centrala innehållet läsåret 2025/26 (11 kap. 11 § skollagen, bilaga 1 till Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:28] om kursplaner för anpassade grundskolans ämnen och ämnesområden).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser legitimerade och behöriga lärare, förebyggande arbete för att skapa trygghet samt arbetet mot kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:5841) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys vårterminen 2025 inlett en tillsyn av anpassad grundskola vid Hagaskolan i Dals-Eds kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Hagaskolan följer gällande bestämmelser om legitimerade och behöriga lärare, garanterad undervisningstid, simundervisning, förebyggande arbete för att skapa trygghet samt arbetet mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, schemaläggare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer den 30 och 31 januari 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. huvudmannens timplan, scheman samt skolans plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens beslutade timplan för eleverna i anpassad grundskola vid skolenheten, där det preciseras hur mycket undervisning eleverna ska få i respektive ämne, årskurs och stadie. Av huvudmannens fördelning av undervisningstid i timplanen framgår att det i hem- och konsumentkunskap samt slöjd i mellanstadiet är utlagt färre undervisningstimmar än vad som anges i den lagstadgade timplanen för anpassad grundskola. Därutöver framgår att klassens schema, som lagts utifrån huvudmannens timplan, inte stämmer med vare sig huvudmannens timplan eller med det faktiska antalet undervisningstimmar som eleverna får enligt sina individuella scheman.

Vid en jämförelse mellan huvudmannens timplan per ämne, årskurs och stadium, utlagd undervisningstid i klassschemat och elevernas individuella scheman finns en stor differens. Om eleverna har getts samma antal undervisningstimmar föregående läsår som de erbjuds innevarande läsår kommer eleverna i slutet av mellan- och högstadiet att ha fått betydligt

färre undervisningstimmar i flera ämnen än vad de har rätt till, om ingen utökning av undervisningstiden sker.

Beräkningen har gjorts genom att utgå från utlagt antal minuters undervisning i ämnet per vecka, omvandlat till antal timmars undervisning per vecka, multipliceras med 35,6 veckor. Då framgår undervisningstiden i respektive ämne och läsår. Timmarna för läsåret multiplicerats därefter med tre för att få fram antal timmars undervisning för stadiet. Skolinspektionen har sedan jämfört undervisningstiden i ämnena med den nationella timplanen, som framgår av bilaga 2 skolförordningen.

Mellanstadiet (årskurs 5)	Garanterad undervisningstid (timmar) i mellanstadiet enligt nationell timplan	Undervisningstid (timmar) enligt huvudmannens timplan	Undervisningstid (timmar) enligt klassens schema	Faktisk undervisningstid (elevernas individuella scheman)	Skillnad i antal timmar
Hem- och konsumentkunskap	230 (låg- och mellanstadiet)	190 (låg- och mellanstadiet)	249	231	+1
Musik	125	125	142	116	-9
Slöjd	260	154	178	178	-82
NO	216	220	258	223	+7
Teknik	60	59	0	0	-60
Högstadiet (årskurs 8 och 9)	Garanterad undervisningstid (timmar) i högstadiet enligt nationell timplan	Undervisningstid (timmar) enligt huvudmannens timplan	Undervisningstid (timmar) enligt klassens schema	Faktisk undervisningstid (elevernas individuella scheman)	Skillnad i antal timmar
Hem- och konsumentkunskap	295	291	249	231	-64
Musik	150	148	142	116	-34
NO	289	285	258	223	-66
SO	350	356	294	249	-101
Slöjd	235	234	178	178	-57
Teknik	85	86	0	0	-85

Undervisning i SO och NO

Enligt huvudmannens timplan ska eleverna ges 356 timmars SO-undervisning i högstadiet. Av både klassens och elevernas scheman framgår att den utlagda undervisningstiden i SO är lägre än i huvudmannens timplan. Sammantaget i högstadiet får eleverna, räknat på nuvarande läsårs utlagda undervisningstid i elevernas scheman, mer än 100 timmar för lite undervisningstid än den garanterade undervisningstiden som anges i den nationella timplanen.

Enligt huvudmannens timplan ska eleverna ges 285 timmars undervisning i NO i högstadiet. Det är något lägre än den minst garanterade undervisningstiden i högstadiet som är 289 timmar. Enligt elevernas scheman får eleverna sammantaget, räknat på nuvarande läsårs undervisningstid, 223 timmars NO-undervisning i högstadiet. Det är 66 timmar för lite undervisningstid, jämfört med den garanterade undervisningstiden.

Under Skolinspektionens besök i slutet av januari 2025 har schemaläggaren och rektorn sett över elevernas undervisningstid. I översynen framkom, enligt både rektorn och schemaläggaren, att undervisningstimmar i både SO och NO har fallit bort i samband med överföring till schemaläggningssystemet. De utlagda undervisningstimmarna i klassens schema är därmed för få. Varken rektorn eller schemaläggaren kan svara på varför undervisningstimmar saknas samt uppger att de inte har uppmärksammat det innan Skolinspektionens besök. Rektorn säger att hon inte har gjort någon uppföljning av elevernas undervisningstid men att hon behöver göra det framöver. Rektorn säger också att hon behöver räkna om allting och se över hur det går att kompensera eleverna för undervisningstiden, kanske genom att förlänga elevernas skoldagar under vårterminen. Skolinspektionen har inte fått ta del av någon sådan planering.

Undervisning i teknik

Enligt huvudmannens timplan ska eleverna ges undervisning i ämnet teknik med 59 timmar i mellanstadiet och 86 timmar i högstadiet. I elevernas scheman för innevarande läsår finns inte lektioner i teknik utlagt. Läraren som undervisar i teknik uppger att teknikundervisningen ingår i undervisningstiden för naturorienterande ämnen, NO. Undervisningstiden som eleverna får i NO delas således mellan NO och teknik. På frågan om hur läraren håller reda på hur mycket undervisningstid som eleverna får i respektive ämne svarar läraren att hen inte kan svara på det eller hur mycket undervisningstid eleverna har fått i ämnena. Inte heller rektorn kan svara på hur mycket undervisningstid eleverna har fått i teknik. Schemaläggaren bekräftar lärarens önskemål om att lägga ihop undervisningstiden för NO och teknik, men säger att undervisningstimmarna för teknik av misstag inte har tillförts NO-undervisningen.

Undervisning i Slöjd

Av den nationella timplanen framgår att eleverna ska ges minst 260 timmars undervisningstid i mellanstadiet och minst 235 timmars undervisning i högstadiet. Av huvudmannens timplan framgår att eleverna

ska ges 154 timmars undervisning i mellanstadiet och 234 timmars undervisning i högstadiet. Det innebär att redan i huvudmannens planering av undervisningstiden finns för få undervisningstimmar utlagt jämfört med den garanterade undervisningstiden.

Av elevernas scheman framgår att de får mer undervisningstid i slöjd i mellanstadiet än vad huvudmannen planerat för, 178 timmar jämfört med huvudmannens planerade 154 timmar, under förutsättning att eleverna ges samma undervisningstid i alla årskurser. I högstadiet har huvudmannen planerat att eleverna ska få 234 timmar, men av elevernas scheman framgår att de ges 178 timmar. Den undervisningstid som eleverna får är dock för låg jämfört med den nationella timplanen. Det innebär att eleverna i mellanstadiet får 82 timmar för lite undervisningstid och i högstadiet 57 timmar för lite undervisningstid.

Klassschemat och elevernas individuella scheman

Skolinspektionen har tagit del av ett schema som avser klassen "Agru" och som omfattar alla elever i anpassad grundskola. Av schemat framgår att eleverna läser större delen av lektionerna tillsammans, i något fall är eleverna delade i två grupper. Som exempel har eleverna i årskurs 8 och 9 en längre engelskalektion samtidigt som eleverna i årskurs 5 har lektion i svenska och engelska. Vid jämförelse med elevernas individuella scheman framgår att två lektioner på gruppsschemat, en lektion vardera i SO och NO, är det ingen av eleverna som har i sitt schema. Varken rektorn eller schemaläggaren känner till att eleverna inte läser dessa lektioner och uppger att om det stämmer ges eleverna ännu mindre undervisningstid i dessa ämnen. Det framkommer också i jämförelsen att två lektioner bytt plats, en lektion i Matematik 50 minuter har bytts mot Svenska 65 minuter. Eleverna har således i stället Matematik 65 minuter och Svenska 50 minuter. Schemaläggaren uppger även att hen inte känner till att det görs någon uppföljning av vilken undervisningstid som eleverna har getts, samt att om en sådan uppföljning skulle ske skulle den göras utifrån klassens schema.

Kulturskolan

Av scheman samt intervjuer framgår att elever varje vecka deltar i lektioner med Kulturskolan. Av elevernas individuella scheman framgår att två elever har "Trummor" eller "Gitarrspelning" på schemat, 25 respektive 45 minuter, vilket bekräftas av såväl elever som lärare. Lärarna berättar att för elever i grundskolan ligger Kulturskolans lektioner vanligtvis på raster, men så är det inte för eleverna i anpassad grundskola som går dit under lektionstid. Eleverna har deltagit i Kulturskolan under lektionstid sedan läsårsstart i augusti 2024. Eleverna får enligt lärarna inte någon kompensation för utebliven ämnesundervisning. Rektorn känner inte till att

eleverna går ifrån lektioner för att delta i Kulturskolans aktiviteter och har inte fått någon ansökan om ledighet för de aktuella eleverna. Därmed har rektorn inte heller beviljat någon ledighet för deltagande i Kulturskolan och det finns enligt rektorn inte heller någon kompensation för utebliven undervisning för eleverna.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev som läser ämnen i anpassade grundskolan ska vara minst 6 890 timmar (11 kap. 7 § skollagen).

Av skolförordningen framgår att huvudmannen får besluta om ytterligare undervisningstid utöver den garanterade undervisningstiden. Huvudmannen ska även efter förslag av rektorn besluta om fördelning av undervisningstiden mellan årskurserna (10 kap. 2 - 3 §§ skolförordningen).

Vidare framgår av bilaga 2 till skolförordningen den garanterade undervisningstiden för respektive ämne under låg- och mellanstadiet. Undervisningen för elever på mellanstadiet ska vara minst 2141 timmar och för elever på högstadiet minst 2659 timmar (bilaga 2 skolförordningen).

Av skolförordningen framgår att rektorn beslutar hur utrymmet för skolans val ska användas. Antalet timmar för varje ämne i timplanen får inte minskas i oproportionerligt stor omfattning.

Undervisning i ett ämne inom skolans val ska till sitt innehåll och sin inriktning vara förenlig med kursplanen, kriterierna för bedömning av kunskaper och betygskriterierna (10 kap. 8-9 §§ skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att eleverna på Hagaskolans anpassade grundskola inte ges minst sin garanterade undervisningstid. Av utredningen framgår att i huvudmannens beslutade timplan finns för lite undervisningstid i hem- och konsumentkunskap och slöjd för mellanstadiet, jämfört med vad den nationella timplanen anger att eleverna har rätt till. Därtill visar elevernas individuella scheman att den undervisningstid som eleverna ges skiljer sig från både huvudmannens timplan och den garanterade undervisningstiden i ett flertal ämnen. I både SO och NO har undervisningstimmar försvunnit i samband med överföring till schemaläggningssystemet, vilket inte har upptäckts förrän i januari 2025. Därtill har eleverna gått miste om ytterligare undervisningstid i NO, till följd av att undervisningen i NO och teknik slagits ihop, utan att extra timmar för ämnet teknik har tillförts undervisningstiden i NO. Då varken läraren eller rektorn kan svara på hur många undervisningstimmar som härrör sig till

vardera ämne är det svårt för rektorn att följa upp antalet undervisningstimmar eleverna har fått i NO respektive teknik. Det är dock klarlagt att de utlagda undervisningstimmar i NO även har använts för undervisning i teknik. Eleverna ges även för få undervisningstimmar i slöjd i både mellanstadiet och högstadiet. Att eleverna inte får minst den garanterade undervisningstiden i Hem- och konsumentkunskap, SO, NO, teknik och slöjd som de har rätt till är en brist.

Vidare visar utredningen att undervisningstiden i elevernas scheman avviker även på andra sätt mot den fördelning av undervisningstimmar som huvudmannen och rektorn beslutat om. Det tas tid från elevernas undervisningstid när elever deltar i Kulturskolans verksamhet under lektionstid, utan att rektorn vare sig känt till detta, beviljat eleverna ledighet för denna aktivitet, eller sett till att eleverna kompenseras för missad undervisning.

Att elevernas scheman inte följer den undervisningstid som rektorn och huvudmannen beslutat om försvårar även för rektorn att följa upp och säkerställa att eleverna får sin garanterade undervisningstid i respektive årskurs och stadium. Rektorn har inte följt upp hur elevernas garanterade undervisning ser ut praktiken i samtliga ämnen. Det schema för anpassad grundskola, som rektorn beslutat om för innevarande läsår, skulle om det följdes i samtliga tre årskurser som ett stadium utgör, innebära att eleverna får för lite undervisningstimmar i flertalet ämnen. Eleverna kommer utifrån den undervisningstid som är utlagd i deras scheman inte erbjudas en total undervisningstid om minst 6 890 timmar.

Att eleverna går miste om undervisningstimmar försvårar enligt Skolinspektionen förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Med mål för utbildningen avses att eleverna ska få möjlighet att tillägna sig goda kunskaper i sina ämnen. Att undervisning genomförs enligt beslutade undervisningstimmar i ett ämne och stadiet är också en förutsättning för att lärare ska kunna göra en rättvis och likvärdig bedömning och betygssättning. Att den undervisningstid som huvudmannen har beslutat i olika ämnen inte genomförs medför även att huvudmannen inte på ett tillförlitligt sätt kan redogöra för hur elever har fått sin garanterade undervisningstid. Mot bakgrund av bristernas omfattning bedömer Skolinspektionen att det redan finns elever som inte kommer att få den garanterade undervisningstiden i respektive mellan- och högstadiet. Dessutom visar sammanställningen som anges i tabellen ovan att eleverna kommer att gå miste om ett större antal undervisningstimmar i flera ämnen om ingen översyn av elevernas scheman görs inför nästa läsår.

Undervisning i idrott och hälsa

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

I intervju med lärare framkommer att eleverna inte ges undervisning i simning, som ingår i det centrala innehållet för ämnet idrott och hälsa. Enligt betygskriterierna i ämnet ska eleverna i anpassad grundskola i årskurs 9 kunna simma 200 meter i följd med valfritt simsätt, vilket de flesta elever inte kan enligt lärarna. Ingen elev i högstadiet kan simma 200 meter i en följd enligt lärarna. Ansvarig lärare i idrott och hälsa uppger att närmaste simbassäng finns i Melleruds kommun och om eleverna skulle åka dit för simträning skulle det ta mycket tid i anspråk, och undervisningstid från andra ämnen. Enligt läraren har eleverna ingen undervisning i simning och det finns inte heller någon planering för att de ska få det framöver. Rektorn bekräftar att det inte har gått att lösa simundervisning för eleverna i anpassad grundskola eftersom det tar för lång tid för resa, ombyte samt simträning i Mellerud. Eleverna skulle då missa för mycket annan undervisning. På frågan om vad det finns för planering för att eleverna ska få simundervisning, och möjlighet att visa sina kunskaper i det centrala innehållet som avser simning, för att kunna nå betygskriterierna svarar rektorn att det inte finns någon sådan planering. Hon säger vidare att de behöver lägga upp en sådan plan men att det inte finns någon budget för att hyra in bussar som kan transportera eleverna till simhallen. Rektorn säger att som det ser ut nu så kommer eleverna inte att nå betygskriterierna för idrott och hälsa.

I samband med kommunikeringen av tjänsteanteckningen efter besöket har Skolinspektionen ställt kompletterande frågor till huvudmannen om vilken planering som finns för att eleverna ska få simundervisning, och möjlighet att nå betygskriterierna för idrott och hälsa. Huvudmannen uppger att det är svårt att få tider i simhallen i Mellerud eftersom den ofta är bokad. Huvudmannen bekräftar att flera av eleverna inte kan simma, bland annat eleverna i årskurs 9 som därmed inte uppnår betygskriteriet som avser simning i ämnet idrott och hälsa. Eleverna i årskurs 9 har enligt huvudmannen erbjudits simundervisning på en idrottsdag i februari där en av eleverna deltog. Någon ytterligare undervisning i simning är inte planerad. Avseende eleverna i årskurs 8 har eleverna inte deltagit i någon simundervisning, varav en elev endast bott i kommunen i ett år och kan simma enligt avlämnande skola. En av eleverna har under sin skolgång i anpassad grundskola erbjudits simundervisning vid flera tillfällen men har uteblivit vid samtliga. Den tredje eleven har anpassad studiegång och läser inte idrott och hälsa. Eleverna i nuvarande årskurs 5 och 8 kommer enligt huvudmannen att erbjudas simundervisning under höstterminen 2025.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att för varje ämne och ämnesområde ska gälla en kursplan (11 kap. 11 § skollagen).

Av kursplanen i idrott och hälsa framgår att undervisningen i ämnet ska ge eleverna förutsättningar att utveckla förmåga att simma. De centrala innehållet för årskurs 7-9 anger att eleverna ska få träna på simning i mag- och ryggsläge. Eleverna ska även ges möjlighet att öva säkerhet vid vatten under olika årstider. Hantering av nödsituationer vid vatten med hjälpredskap.

Av betygskriterierna framgår att för att nå betyget E i årskurs 9 ska eleven simma 200 meter i en följd (Förordning (SKOLFS 2011:28) om läroplan för grundskolan (Lgr22), avsnitt 3).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att undervisningen i idrott och hälsa inte är organiserad så att eleverna i årskurs 9 ges förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Ingen av eleverna i årskurs 9 når betygskriteriet som avser simning, dvs. kan simma 200 meter i en följd. Trots det finns ingen planering för att eleverna ska ges möjlighet att träna på det centrala innehållet avseende simning i mag- och ryggsläge innan de avslutar årskurs 9. Detta är en brist.

Simning ingår i ämnet idrott och hälsa i anpassad grundskola och simundervisning ska anordnas inom ämnet i låg-, mellan- och högstadiet. Att lära sig simma är viktigt för att kunna nyttja hav och sjöar för rekreation och för att förhindra olyckor. Simning ingår i undervisningstiden för ämnet och skolan måste organisera simundervisningen så att läraren hinner behandla allt centralt innehåll i kursplanen, och så att eleverna ges förutsättningar att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas. Att kommunen inte har en egen simhall eller att det finns svårigheter att få tider i en simhall på annan ort, förändrar inte Skolinspektionens bedömning.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Dals-Eds kommuns verksamhet vid Hagaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller garanterad undervisningstid samt erbjuda simundervisning enligt det centrala innehållet i ämnet idrott och hälsa. Det

finns därför skäl att förelägga Dals-Eds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Legitimerade och behöriga lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har inför tillsynen tagit del av lärarnas anställningsavtal samt lärarlegitimationer där deras behörigheter framgår. Av informationen framgår att två av lärarna är legitimerade lärare med behörighet att undervisa i anpassad grundskola, speciallärare med inriktning intellektuell funktionsnedsättning samt ämnesbehörighet för skolformen. En lärare, som undervisar eleverna i musik, är legitimerad lärare med behörighet att undervisa i grundskolan och en lärare saknar lärarlegitimation. Vidare finns ytterligare två personer i verksamheten, en resurslärare och en resursperson, som uppges undervisa i hem- och konsumentkunskap respektive idrott och hälsa.

De lärare som saknar lärarlegitimation ges enligt lärare och rektorn stöttning av de två lärarna med behörighet att undervisa i anpassad grundskola. Dessa deltar i planeringen av undervisningen samt betygssättning, handleder samt deltar som resurser på lektionerna. Anledningen till att de lärarna inte själva ansvarar för undervisningen är enligt rektorn att dem inte har utrymme för att ansvara för ytterligare undervisning.

Både lärare och rektorn uppger att rekryteringsförsök har gjorts inför läsåret men att inga lärare med legitimation och behörighet att undervisa i anpassad grundskola sökte. I stället anställdes en obehörig lärare. Rektorn säger att hon inte har gjort rekryteringsförsök avseende de ämnen som resurspersonerna undervisar i, hem- och konsumentkunskap och slöjd. Rekryteringsförsök har inte heller gjorts i Engelska och NO, där eleverna undervisas av en legitimerad lärare men saknar behörighet för. Rektorn uppger att hon inte har budget för att anställa lärare med legitimation och ämnesbehörighet i alla ämnen.

Av anställningsavtalen framgår att de lärare som innehar lärarlegitimation är tillsvidareanställda och läraren utan lärarlegitimation är anställd på viss tid.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisningen ska bedrivas under ledning av lärare (1 kap. 3 § och 2 kap. 15 § skollagen).

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen, om inte huvudmannen har rätt att tillämpa en undantagsregel (2 kap. 13 och 17-18 §§ skollagen).

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation får anställas som lärare utan tidsbegränsning, om inte en undantagssituation föreligger (2 kap. 19-21 §§ skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Dals Eds kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller legitimerade och behöriga lärare. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet och arbetet mot kränkande behandling**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av information inför tillsynen samt i intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att samtliga elever i anpassad grundskola tidigare läsår varit integrerade i klasser på grundskolan. Från och med innevarande läsår går eleverna i anpassad grundskola i samma klass i egna lokaler.

Av intervjuer med elever, lärare, elevhälsan och rektorn framgår att elevernas upplevelse av trygghet kartläggs genom enkäter, en trygghetsvandring samt i skolsköterskans hälsosamtal. Dessa ligger sedan till grund i arbetet med framtagandet av planen mot kränkande behandling. Enligt elevhälsan, där representanter deltagit i arbetet med att ta fram planen, särskiljer sig inte elevernas svar jämfört med grundskolans elevers svar. Det är anledningen till att det i planen inte finns några riktade insatser som uttryckligen omfattar eleverna i anpassad grundskola. De insatser som ska genomföras under innevarande läsår omfattar även eleverna i anpassad grundskola.

I den aktuella planen mot kränkande behandling saknas en uppföljning av föregående års planerade insatser. Både rektorn och elevhälsan uppger att den tidigare planen inte var tillräckligt bra utformad så det gick inte att följa upp arbetet med de planerade åtgärderna i föregående års plan, utan istället har den nya planen arbetats om nästan från grunden. Därför har inte någon uppföljning eller utvärdering genomförts. De risker som identifierats

avseende eleverna i anpassad grundskola är främst utifrån att de tidigare läsår var integrerade och att det då till exempel blev mycket konflikter under raster. Med anledning av att eleverna bytt lokaler är dessa risker inte längre aktuella uppger elevhälsan.

Arbetet med att anmäla, utreda och åtgärda kränkande behandling

Av inskickad information inför tillsynen framkommer att rektorn fått till sig tre anmälningar om kränkande behandling de senaste tolv månaderna. Skolinspektionen har tagit del av dessa tre anmälningar samt utredningen avseende dessa. Av intervju med rektorn samt i komplettering framkommer att den biträdande rektorn har utrett händelserna samt beslutat om åtgärder för att den kränkande behandlingen inte ska fortgå. Åtgärder som ska vidtas är exempelvis reträttplats, stödjande samtal samt att personal ska finnas närvarande på raster. Samtliga tre ärenden har anmälts till huvudmannen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan (6 kap. 8 § skollagen).

En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling).

Av skollagen framgår att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn, som i sin tur är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. För varje anmälan om kränkande behandling som huvudmannen mottar, är huvudmannen skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande

fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Dals-Eds kommun brutit mot bestämmelserna när det gäller förebyggande arbete för att skapa trygghet och arbetet mot kränkande behandling. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Madeleine Olofsson

Föredragande
Signerat av: Madeleine Olofsson